

ФОНД ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ДЕПОЗИТИ СКОПЈЕ
Ул. „11 Октомври“ бр. 18 Скопје, телефон 32 35 730; E-mail:dirfod@fodsk.org.mk

QF-A-014/2

ИЗВЕШТАЈ
ЗА ОСТВАРЕНАТА ДЕЛОВНА АКТИВНОСТ НА ФОНДОТ
ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ДЕПОЗИТИ ВО 2013

Скопје, март, 2014 година

В О В Е Д

Фондот за осигурување на депозити во Република Македонија како специјализирана финансиска институција која има за цел да ги обесштетува осигурените депозити во банките и штедилниците во случај на ризичен настан има значајна улога како еден од столбовите на финансиската стабилност на земјата. Затоа, ефектите од придвижувањата и растот на домашната економија во 2013 година со понагласен интензитет

во второто полугодие на 2013 година се значајни за Фондот за осигурување на депозити заради, индиректно влијание на резултатите кои истиот ги остварува во своето работење.

Имајќи ја пред вид зацртаната политика и основна интенција во сите години на постоење на Фондот, па и во 2013 година се настојуваше главно да се зголемат неговите средства, особено „резервите за сигурност“ пред сè како стратегија која создава услови и вредности зголемувајќи ја финансиската моќ на Фондот за, што поквалитетна евентуална потенцијална обврска кон штедачите на некоја негова членка.

Аспектите за реализираната деловна активност на Фондот во 2013 година во форма на извештај ќе бидат презентирани низ предметниот материјал низ пет тематски целини:

- I. Органи на управување и раководење;
- II. Основни законски одредби за функционирање на Фондот за осигурување на депозити;
- III. Макро-економските движења и реализирана монетарна политика во 2013 година во Република Македонија и нивна рефлексија на деловната активност на Фондот за осигурување на Фондот во текот на 2013 година;
- IV. Активности на органот на управување на Фондот во текот на 2013 година;
- V. Реализирана деловна активност на Фондот во текот на 2013 година со осврт на:
 - V.1. Динамика на движење на депозитите на население во банкарскиот сектор на Република Македонија во 2013 година;
 - V.2. Обесштетување на штедачите, членки на Фондот кај кои се случил ризичен настан (стечај или ликвидација);
 - V.3. Динамика на пораст на инвестиционото портфолио на Фондот во 2013 година;
 - V.4. Билансни резултати остварени во 2013 година;
 - V.4.1. Биланс на состојба на 31.12.2013 година;
 - V.4.2. Биланс на успех за период 01.01.2013 до 31.12.2013 година;
- VI. Кадровска и техничка екипираност
- VII. ЗАКЛУЧОК

I. ОРГАНИ НА УПРАВУВАЊЕ

Согласно законот за Фондот за осигурување на депозити (член 11) органите на управување на Фондот ги сочинуваат Управниот одбор и директорот.

Управниот одбор на Фондот е сочинет од 5 члена именувани од Владата на Република Македонија и тоа три на предлог на Министерот за финансии, еден на предлог на Гувернерот на НБРМ и еден на предлог на Здружението за банкарство и осигурување кој треба да е од редот на стручни лица од областа на банкарството и финансиите и кој не смее да е член на орган на управување на банка или штедилница или да е вработен во банка или штедилница.

Членови на Управниот одбор на Фондот за осигурување на депозити во Република Македонија се:

Сузана Пенева	Државен советник во Министерство за финансии
Наташа Андреева	Директор на дирекција за финансиска стабилност и банкарска регулатива во НБРМ
Д-р. Ивана Билбиловска	Вработена во Министерство за финансии
Даниела Дамјановска	Соработник во кабинет на Министерот за финансии

Управниот одбор на Фондот донесува подзаконски акти со кои се уредува работењето на Фондот.

Членовите на управниот одбор се именуваат за период од 4 години и за своето работење одговараат пред Владата на Република Македонија.

Директор на Фондот во два мандата е **Нина Настева**.

II. ОСНОВНИ ЗАКОНСКИ ОДРЕДБИ ЗА РАБОТЕЊЕ НА ФОНДОТ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ДЕПОЗИТИ

Основан како акционерско друштво на банките и штедилниците во Република Македонија, во март 1997 година започна со работа Фондот за осигурување на штедни влогови. Неговото основање се случи набргу по основањето на фондовите или шемите на осигурители на депозити од земјите на Источна и Централна Европа, земји кои се веќе членки или кандидати за членки на Европската унија. Нивото на обесштетување од денешен аспект во тој период беше ниско (денарска противвредност на 7.500 германски марки). Подоцна, нивото се зголемуваше, но последиците од т.н. „заробени девизни штедни влогови на граѓаните“ останаа длабоко врежани во колективната меморија на луѓето во Република Македонија и изгубената доверба во банкарскиот систем на земјата имаа своја рефлексија врз динамиката на движење на средствата на население. Тоа беше една од причините, на 26 јули 2000 година со Одлука на Владата (СЛ. весник на РМ бр.63/2000) Фондот, од акционерско друштво да премине во државна сопственост и да egzистира под име Фонд за осигурување на депозити.

Се воведоа две нивоа на обесштетување, т.е. обесштетување 100% на депоненти чии депозитите изнесуваа до 10,0 илјади евра и обесштетување 90,0% на депозити со распон во вредност од 10-20 илјади евра. По внесување на оваа промена довербата на граѓаните почна да расте. Средствата на население се зголемуваа по 20,0% годишно. Фондот во Република Македонија до 2009 година, одржуваше ниво на обесштетување по еден титулар во една банка по сите основи во износ од 20,0 илјади евра (согласно директивата на ЕУ). Но, после кризата, во намера да се сопре одливот на депозитите од банкарскиот сектор во земјите на ЕУ се усвои измена на директивата која значеше обврска за хармонизација на регулативите на секоја земја поединечно со утврдената директива за нивото на обесштетување. Тоа значеше до јуни 2010 година минималното ниво на обесштетување да изнесува 50,0 илјади евра, односно до крајот на 2011 година минимумот на обесштетување да изнесува 100,0 илјади евра.

Фондот за осигурување на депозити во Република Македонија ги почитува директивите на ЕУ иако истите не се обврзувачки за неа, како и за другите земји кои не се нејзини членки. Но, во овие економски услови во Република Македонија подигнувањето на нивото на обесштетување согласно директивата на Унијата не е возможно. Сепак, со измените во нашиот закон (СЛ. весник на РМ бр. 158/2010) се укинаа двете нивоа на обесштетување, односно се воведо само едно ниво и тоа за еден титулар, во една банка по сите основи (сметки, книшки, картици и сл.) обесштетувањето изнесува до 30,0 илјади евра во денарска противвредност.

Тоа придонесе денес, процентот на осигурени депозити на ниво на банкарскиот сектор да биде доста висок и да изнесува 78,22% (состојба 31.12.2013 год.), а депозитите на население да бележат перманентен пораст со исклучок, на само два месеца во 2009 година, (октомври и ноември, во време на криза кога беше забележан пад во однос на септември истата година од -0,56%, односно -0,47% последователно).

Фондот започнува со обесштетување на осигурените депозити во рок од 20 дена од одземањето на дозволата за работа на банката или штедилницата од страна на Гувернерот на НБРМ.

Според обемот на одговорноста и степенот на овластувања дел од шемите на осигурители на депозити имаат релативно мали овластувања (како што е случај и со нашиот Фонд) и служат само за исплати, со еден збор истите имаат улога на „кутии за исплати“. Меѓутоа, за разлика од нашиот Фонд, тие покрај исплати на осигурени депозити на население, вршат и исплати на осигурени депозитите на мали и средни претпријатија. Но, добар дел од шемите на осигурители на депозити имаат поголеми овластувања од само исплати што вклучува проценка на ризик и управување со ризикот, донесување одлука за пропаѓање на банка, спроведување на ликвидација на банка или штедилница, а се повеќе извршуваат функција на директна супервизија.

Членувањето во Фондот за осигурување на депозити е задолжително и е поврзано со лиценцирани банки и штедилници. Престанувањето на членство во Фондот, т.е. причина за исклучување од членство (на банка или штедилница) во истиот, главно е резултат на случување ризичен настан, а во некои земји причина за исклучување е и неисполнување на обврската за плаќање премија за осигурување (како и кај нас во случај на неисполнување на таа обврска три последователни месеци).

Влезната премија (за нова членка на Фондот-банка или штедилница) се пресметува и наплаќа еднократно во висина од 1,0% од основачкиот капитал на банката, односно штедилницата.

Согласно законот за Фондот за осигурување на депозити, системот на финансирање во Република Македонија се врши **ex ante** на месечна основа. Членките на Фондот плаќаат премија по стапка од 0,7% на вкупните депозити на население. Стапката на премија се изразува на годишно ниво, без разлика на периодот на пресметка и на уплата на износот на премија.

До финансиската и должничка криза добар дел од шемите на осигурители на депозити премија уплаќаа **ex post**. После кризата во земјите на ЕУ **ex ante** уплата на премија стана пракса.

Законот за Фондот предвидува средствата на Фондот да изнесуваат минимум 4% од вкупните депозити на население кај неговите членки. Со 31.12.2013 година **target reserve ratio** кое го претставува соодносот на средствата на Фондот со вкупните депозити (total DIF funds/eligible funds) изнесуваше **5,27%**.

Вкупните средства на Фондот (total DIF funds) во однос на осигурените депозити (covered deposits) на 31.12.2013 година претставуваат 6,74%, што во споредба со фондовите од земјите на ЕУ, а особено со земјите од окружувањето претставува висок процент кој зборува за солидна финансиска кондиција на оваа институција.

Фондот за осигурување на депозити од Република Македонија е рамноправна членка на Европскиот форум на осигурители на депозити (**EFDI**) помеѓу 44 шеми на осигурители на депозити од 33 европски земји.

Во текот на 2013 година Фондот за осигурување на депозити го воведо стандардот ИСО 9001:2008. Стандардот значеше унифицирање на суштествените документи, бележење на нивно движење и усогласување на севкупниот процес на работа согласно светските стандарди за квалитет. Потоа се изврши сертификација на стандардот од страна на австриска фирма ТУВ. Во рамките и по препорака на стандардот се изврши проценка на ризикот на работните места во Фондот за осигурување на депозити.

III. МАКРО-ЕКОНОМСКИ ДВИЖЕЊА И РЕАЛИЗИРАНА МОНЕТАРНА ПОЛИТИКА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО 2013 ГОДИНА И НИВНА РЕФЛЕКСИЈА НА ДЕЛОВНАТА АКТИВНОСТ НА ФОНДОТ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ДЕПОЗИТИ

Излезот од економската и финансиска криза во 2013 година го наговести враќањето на домашната економија во зоната на позитивни стапки на раст по минималниот пад остварен во претходната (2012 година). Имено, БДП во изминатата година забележа солиден раст од 3,1%, што во услови на бавно подобрување на надворешното економско окружување, се објаснува со фактори што во тој период ѝ беа својствени на македонската економија. Присуството на новите производствени капацитети од технолошко-индустриските развојни зони и постојаното зголемување на нивната искористеност создава позитивни преносни ефекти врз извозниот сектор и индустријата. Натомашната поддршка на економијата преку јавни и приватни инвестиции, особено во градежниот сектор, преставуваа битен фактор за економскиот раст во 2013 година. Исто така, скоро сите дејности во економијата имаа позитивен, или неутрален придонес кон растот на вкупната економија. Сепак, јавните и приватните инвестиции во градежништвото придонесоа за силен двоцифрен раст на оваа дејност со што, нејзиниот индивидуален придонес кон вкупниот реален раст на БДП беше најголем (градежништвото придонесува за повеќе од половината од вкупниот раст).

Постепеното закрепнување на економиите во евро-зоната доведе до зголемена искористеност на домашните и странските капацитети насочени кон извоз, а со тоа и кон зголемување на додадената вредност на индустријата. Притоа, најголем придонес за растот имаше преработувачката индустрија, каде што растот на производство на облека, машини и уреди и на текстил во голема мера придонесоа за индустрискиот раст кој пак имаше позитивно влијание на растот на БДП.

Глобалната инфлација во 2013 година оствари понатамошно забавување и изнесуваше 3,8%, наспроти 4% во 2012 година. Ваквите движења беа забележани во услови на релативно стабилни цени на примарните производи, нецелосна искористеност на производствениот потенцијал и стабилни инфлациски очекувања. Притоа, во просек, развиените земји остварија стапка на инфлација од 1,4%, а брзорастечките економии и земјите во развој остварија стапка од 6,2%.

Просечната годишна инфлација во Република Македонија во 2013 година изнесуваше 2,8%, што претставува забавување во однос на 2012 година кога изнесуваше 3,3%. Забавувањето на растот на инфлацијата, во целост, произлегуваше од енергетската компонента, во услови на намалување на дел од регулираните цени и пад на цените на нафтените енергенци, во согласност со поволните движења на цените на овие производи на светските пазари.

Во текот на 2013 година Централните банки на развиените земји спроведуваа стимулативна монетарна политика. Покрај задржувањето на референтните каматни стапки на нивоа блиски до нулата, заедничко за нив беше и примената на неконвенционалната мерка за известување во врска со идната патека на каматната стапка (forward guidance), со цел да придонесат за одржување на очекувањата дека, каматните стапки ќе бидат ниски подолг временски период.

Следејќи ги искуствата и случувањата во развиените земји се креираше и монетарната политика во земјата. Динамиката на монетарните и кредитните агрегати

во текот на 2013 година соодветствуваше со постепеното закрепнување на економијата и понатамошното стабилизирање на очекувањата. Зголемениот потенцијал на домашната економија, стабилизирањето на економските очекувања на субјектите, како и намалувањето на согледувањата на ризик од страна на банките, создадоа услови за проширување на депозитната база и забрзување на кредитната активност. Во оваа насока делуваа и преземените монетарни и макропрудентни мерки во текот на годината, кои што беа насочени кон олабавување на каматната политика на банките и зголемување на нивната кредитна активност. Во услови на поголемо ослободување на ликвидност и умерено намалување на активните банкарски каматни стапки, одредени поволни поместувања беа забележани кај кредитната понуда, при постојано зголемување на побарувачката за кредити од страна на претпријатијата и населението. Од друга страна пак, постепеното зголемување на активноста во економијата придонесе за создавање дополнителен расположлив доход, што пак обезбеди услови за солиден раст на основниот извор за финансирање на банките.

Најшироката парична маса M4 во текот на 2013 година продолжи да се зголемува, но посилно во однос на претходната година, при што годишната стапка на монетарен раст во декември изнесуваше 5,3%. Монетарниот раст и во 2013 година во најголем дел произлезе од зголемувањето на депозитниот потенцијал на банките. Имено, постепеното закрепнување на реалниот сектор, како и позитивните поместувања на пазарот на труд придонесоа да се создадат услови за подобрување на финансиската позиција на субјектите. Во такви услови, стапката на пад на депозитниот потенцијал на корпоративниот сектор значително забави во однос на претходната година, додека штедењето на населението и натаму растеше со слична динамика како и претходната година. Долгорочните депозити на домаќинствата, втора година последователно, претставуваа единствен извор на раст на депозитната база на банките, при забележан пад на краткорочното штедење. Ваквите поместувања ги потенцираа стабилните очекувања на економските субјекти, што ги зголеми склоностите за штедење на долг рок, како поприносен облик на пласирање на расположливите средства.

Најликвидната компонента на најшироката паричната маса, односно монетарниот агрегат M1 и во 2013 година, имаше позитивен придонес кон монетарниот раст, но малку послаб во однос на претходната година. Притоа, растот на паричната маса M1 во најголема мера произлезе од зголемувањето на депозитните пари, при зголемување на нивното ниво и кај секторот „население“ и кај корпоративниот сектор. Анализата на промените на валутните компоненти на депозитната база на банките упати на понатамошни стабилни очекувања за девизниот курс и сè произразена склоност за штедење во домашна валута. Во текот на годината, годишната динамика беше позитивна, а нивниот придонес кон растот на депозитите постојано беше најголем. Од аспект на девизните депозити, во првите осум месеци од годината тие имаа тренд на годишно намалување, што беше особено изразено од април месец како резултат на исплатата на дивиденда кон државата и странскиот инвеститор (а тоа значеше повлекување средства од девизните сметки на претпријатијата).

Во последните четири месеци од 2013 година, девизните депозити започнаа да растат на годишна основа, но умерено и имаа мал придонес кон растот на вкупните депозити. Имајќи ја предвид ваквата динамика на денарските и девизните депозити, во 2013 година продолжи процесот на намалување на степенот на евроизација

(мерен преку учеството на девизните во вкупните депозити), при што во 2013 година тој изнесуваше 44,4%, во просек (наспроти 46,7% во 2012 и 50,9% во 2011 година).

Во услови на поволни движења во економијата и посилено зголемување на депозитниот потенцијал на банките, во 2013 година кредитната активност на банките продолжи да расте, со умерено забрзување. Така, вкупните кредити на годишна основа се зголемија за 6,4%, а новите кредитни текови во економијата го надминаа износот на кредитите пласирани во текот на претходната година. Така, наспроти претходната година кога кредитите беа речиси подеднакво распределени кај секторот „население“ и кај корпоративниот сектор, во 2013 година, кредитите на населението учествуваа со 63% во годишниот раст на кредитите. Имено, и покрај поповолните економски движења во текот на годината, сепак банките беа повнимателни од аспект на кредитирањето на претпријатијата, имајќи ги предвид ризиците во економијата коишто сè уште се присутни. Ова делумно може да се објасни преку дисперзијата на ризикот, имајќи предвид дека корпоративните кредити се одобруваат во поголеми поединечни износи во однос на оние коишто му се одобруваат на населението, па со тоа и ризикот за банката е поголем.

Општо земено, во текот на 2013 година со водењето на монетарната политика беа успешно остварени поставените цели. Успешното управување со привремената неусогласеност помеѓу понудата и побарувачката на девизи, преку интервенциите на Народната банка на девизниот пазар, придонесе за одржување стабилен курс на денарот во однос на еврото, којшто изнесуваше 61,58 денари за едно евро, во просек, за целата година. Притоа во 2013 година, девизните резерви се намалија на годишна основа, при што на крајот на годината тие беа на нивото од 25,9% од БДП. Падот на девизните резерви во најголем дел беше резултат на негативните ценовни промени и валутни разлики. Повлекувањето на девизните депозити на банките кај Народната банка исто така придонесе за намалување на девизните резерви, како еднократен фактор, при што беше извршена промена од еден во друг вид на девизна ликвидна актива на банките. Трансакциите на државата исто така придонесоа за намалувањето на девизните резерви но, поумерено во споредба со претходната година. Притоа, на девизниот пазар, анализирано според кварталната динамика, интервенциите на Народната банка се однесуваа на нето-откуп на девизни средства, со исклучок на вториот квартал на годината. година, нивото на основниот монетарен инструмент беше стабилно. Со тоа, монетарните инструменти во 2013 година, на нето-основа, придонесоа за повлекување ликвидни средства. Во вакви услови и при сè уште присутна неизвесност и ризици од глобалното окружување, во рамки на вкупната актива на банките, највисок раст беше забележан кај учеството на високоликвидните инструменти (монетарни инструменти и државни хартии од вредност), при забележан раст и на учеството на кредитите на приватниот сектор но, со поумерено темпо.

Презентираните услови во кои се остварија макро-економските движења во 2013 година и реализираната монетарна политика на земјата изразени низ евидентирани параметри упатуваат на амбиентот во кој се остваруваше деловната активност на Фондот за осигурување на депозити во 2013 година.

IV. АКТИВНОСТИ НА ОРГАНОТ НА УПРАВУВАЊЕ

Управниот одбор на Фондот за осигурување на депозити активно учествува во работата на оваа значајна финансиска институција преку донесување одлуки, давање предлози и сугестии.

На 11-те седници одржани во текот на 2013 година се разгледаа мноштво материјали и се донесоа следните одлуки:

1. Одлука за усвојување на Извештајот за попис на имотот и обврските на Фондот за осигурување на депозити со состојба на 31.12.2012 година;
2. Одлука за расходување (отпис) на основни средства;
3. Одлука за усвојување на финансискиот план на Фондот за осигурување на депозити за 2013 година;
4. Одлука за усвојување на Извештајот за деловната активност на Фондот за осигурување на депозити во период од 01.01.2012 до 31.12.2012 година;
5. Одлука за усвојување на финансиските извештаи на Фондот за осигурување на депозити на 31 декември 2012 година;
6. Одлука за усвојување на Годишната сметка на Фондот за осигурување на депозити за 2012 година;
7. Одлука за усвојување на финансиските извештаи и извештаите на независните ревизори на 31 декември 2012 година на Фондот за осигурување на депозити;
8. Одлука за измени на Правилникот за чување деловна тајна на Фондот за осигурување на депозити;
9. Одлука за престанок на членство на Штедилница „Младинец“ доо Скопје во Фондот за осигурување на депозити;
10. Одлука за престанок на членство на Штедилница „Баваг“ доо Скопје во Фондот за осигурување на депозити;
11. Одлука за престанок на членство на Штедилница „Пеон“ доо Струмица во Фондот за осигурување на депозити;
12. Одлука за усвојување на Извештајот за деловната активност на Фондот за осигурување на депозити во период од 01.01.2013 до 30.06.2013 година;
13. Одлука за потреба од јавна набавка-избор на ревизорско друштво за вршење ревизија на финансиските извештаи на Фондот за осигурување на депозити за годината завршена на 31 декември 2013 година, 31 декември 2014 година и 31 декември 2015 година;
14. Одлука за избор на најповолна понуда за избор на ревизорско друштво за вршење ревизија на финансиските извештаи на Фондот за осигурување на депозити за годината завршена на 31 декември 2013 година, 31 декември 2014 година и 31 декември 2015 година;
15. Одлука за попис на средствата и обврските на Фондот за осигурување на депозити со состојба 31.12.2013 година;

16. Одлука за пренесување на обврските на Фондот за осигурување на депозити во сопствени резерви;
17. Одлука за потреба од јавна набавка- компјутери и компјутерска опрема за Фондот за осигурување на депозити.

Покрај донесените одлуки, на седниците беа разгледувани следните извештаи:

1. Извештајот за попис на имотот и обврските на Фондот за осигурување на депозити со состојба на 31.12.2012 година;
2. Извештајот за деловната активност на Фондот за осигурување на депозити во период од 01.01.2012 до 31.12.2012 година;
1. Финансиските извештаи на Фондот за осигурување на депозити на 31 декември 2012 година;
4. Финансиските извештаи и извештаите на независните ревизори на 31 декември 2012 година на Фондот за осигурување на депозити;
5. Извештајот за деловната активност на Фондот за осигурување на депозити во период од 01.01.2013 до 30.06.2013 година;
6. Квартални извештаи за движење на депозитната база која ги опфаќа средствата на население кај членките на Фондот;
7. Квартални извештаи за движење на инвестиционото портфолио на Фондот;
8. Извештаи за учество на конференциите на Европскиот форум на осигурители на депозити; и сл.

Низ стручните, квалитетни и издржани дискусии во врска со понудените материјали за разгледување и усвојување, членовите на Управниот одбор придонесоа во успешната реализација на финансискиот план на Фондот за 2013 година.

V. РЕАЛИЗИРАНА ДЕЛОВНА АКТИВНОСТ НА ФОНДОТ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ДЕПОЗИТИ ВО ТЕКОТ НА 2013 ГОДИНА

Основната концепција и тенденција во имплементирање на деловната активност на Фондот за осигурување на депозити без сомнение е, реализирање во што поголем процент на финансискиот план креиран за односната година и усвоен од страна на Владата на Република Македонија.

Констатација е дека, по сите предвидени основи и сегменти финансискиот план на Фондот за 2013 година во потполност беше остварен со позитивни отстапки (надминувања) кај одредени категории.

Имено, со планот беше предвидено:

- Вкупните средства на Фондот да се зголемат за 1.615,1 милион денари и да достигнат износ од 10.253,6 милиони денари. Истите достигнаа износ од 10.285,3 милиони денари и го надминаа планираното ниво за 31,7 милиони денари;
- Категоријата на средства „фонд за сигурност“ како потенцијален извор за финансирање на обврски за обесштетување беше предвидено да се зголеми за 1.627,9 милиони денари и да оствари обем од 9.948,5 милиони денари. „Фондот за сигурност“ го надмина планираниот обем за 32,9 милиони денари и достигна износ од 9.981,4 милиони денари;
- Согласно инвестиционата политика, обемот на портфолиото на Фондот беше предвидено да се зголеми за 1.589,5 милиони денари во однос 2012 година. Портфолиото на Фондот се зголеми за 20,5 милиони денари над планираното и оствари обем од 9.732,9 милиони денари;
- Структурата на инвестиционото портфолио беше предвидено да ја сочинуваат 29,16% државни хартии од вредност со рок на доспевање од 3 месеци и 70,84% застапеност на хартии од вредност и со рок на доспевање 6 месеци. Кај рочната структура се забележа отстапување во однос на планот од причина што, Министерството за финансии (со исклучок на првиот квартал од годината) не нудеше за продажба државни записи на рок пократок од 6 месеци, така што, согласно важечкиот закон за Фондот во 2013 година можеше да се купуваат државни записи само на 6 месечна рочност, односно во портфолиото беа застапени единствено трезорски записи со рок на доспевање од 6 месеци.
- Приносот од купените државни записи во 2013 година се очекуваше да изнесува 303,9 милиони денари. Очекувањата беа надминати за 14,7 милиони денари затоа што, се оствари вкупен принос на истите од 318,6 милиони денари;
- Кај финансиските ефекти од работењето очекувањата беа, остварување вкупни приходи од 309,3 милиони денари и вкупни расходи од 14,7 милиони денари кои би резултирале со нето добивка од 294,5 милиони денари. Приходите се остварија во износ од 323,8 милиони денари, а расходите во износ од 30,3 милиони денари (заради учество од 62,04% или 18,8 милиони денари во наведената сума на негативните курсни разлики остварени од купување државни записи со девизна клаузула). Сепак позитивниот ефект е остварената нето добивка од 293,5 милиони денари.

Реализираната деловна активност по сите сегменти од работење ќе биде посебно елаборирана во рамките на предметниот материјал.

V.1. ДИНАМИКА НА ДВИЖЕЊЕ НА ДЕПОЗИТИТЕ НА НАСЕЛЕНИЕ ВО БАНКАРСКИОТ СЕКТОР НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО ТЕКОТ НА 2013 ГОДИНА

Генералните согледувања за депозитниот пазар во текот на 2013 година беа отсликани во сегментот депозитите на население (без оглед на валутниот квалитет), како главен двигател на домашното штедење. Во 2013 година депозитите на население забележаа годишен раст од 6,6% во однос на 2012 година што претставува 1/3 од годишниот пораст кој се остваруваше во банкарскиот сектор на Република Македонија пред финансиската криза (од 2009 година). Главна причина за ваквата состојба е секако негативниот јаз кој се создава помеѓу расположливиот доход и личната потрошувачка што исто така влијае на ниска стапка на штедење кај населението. При тоа, сè уште високата стапка на невработеност и недоволно остварливата стапка на продуктивност и натаму ќе бидат главни причини за недоволниот раст на расположливиот доход а воедно и причина, за подинамичен раст на приливите на средства кај вработените како услов за потенцијално штедење.

Од аспект на Фондот за осигурување на депозити сегментот на штедење и динамиката на пораст на депозитното јадро во кое се содржани средствата на население во банкарскиот сектор се многу значајни затоа што, влијаат на резултатите кои ги остварува Фондот низ деловната активност.

Сепак, на 31.12.2013 година вкупните депозити на население во банкарскиот сектор на Република Македонија достигнаа износ од 195.112,1 милион денари, односно 3,2 милијарди евра. Со тоа, се оствари годишен раст на депозитите од 6,6%, односно се оствари просечно месечно темпо на раст од 0,55 процентни поени, што значи отстапување од планираниот месечен пораст (0,04 процентни поени), т.е. од годишниот за 0,59 процентни поени. Со планот за 2013 година беше предвидено истото да се зголеми за 13,7 милијарди денари, а се оствари зголемување од 12,1 милијарда денари што е за 1,6 милијарди денари под планираниот обем, за што говорат и податоците од табела број 1

Табела бр.1

(Месечна динамика на депозитите во 2013 год.)

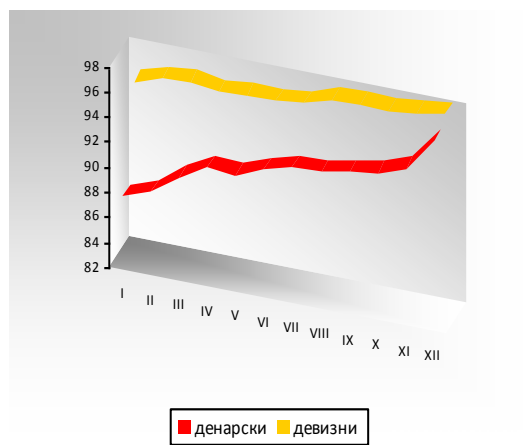
(во милиони МКД)

МЕСЕЦ/ ГОДИНА	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
СОСТОЈБА НА ДЕПОЗИТИ ВО 2013 ГОДИНА	183,3	184,8	186,6	187,5	187,5	188,4	189,3	190,1	190,5	190,9	192,0	195,1
ПЛАН ЗА 2013	183,3	184,9	185,8	186,9	188,1	189,2	189,7	191,4	192,8	194,0	195,3	196,7
СОСТОЈБА НА ДЕПОЗИТИ ВО 2012 ГОДИНА	171,1	172,9	173,5	174,9	176,0	177,5	177,9	178,5	178,7	179,2	180,0	183,0
ИНДЕКС 2013/2012	107,1	106,9	107,6	107,2	106,5	106,1	106,4	106,5	106,6	106,5	106,7	106,6
ОСТВАРЕНО/ ПЛАНИРАНО	100,0	99,9	100,4	100,3	99,7	99,6	99,8	99,3	98,8	98,4	98,3	99,2
МЕСЕЧНА ДИНАМИКА ВО 2013 Г.	0,16	0,82	0,97	0,48	0,63	0,48	0,48	0,42	0,21	0,21	0,58	1,61
МЕСЕЧНА ДИНАМИКА ВО 2012 ГОД	0,71	1,05	0,35	0,81	0,63	0,06	0,23	0,34	0,11	0,28	0,45	1,67

Остварениот годишен депозитен раст во најголем дел се должи на растот на денарските депозити (10,3 процентни поени), при послаб годишен раст на девизните депозити (3,1 процентен поен) во однос на крајот од претходната година но, и во однос на очекувањата. Со тоа, денарските депозити за една година го зголемија своето учество во валутната структура за 1,7 процентни поени.

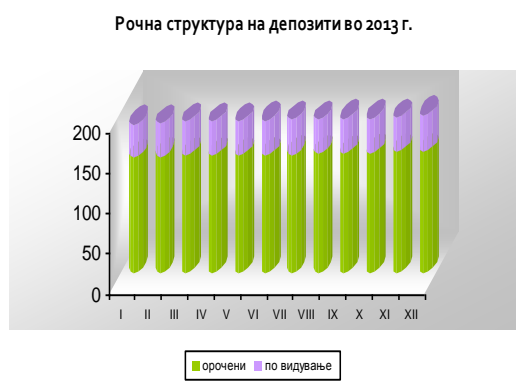
Во вториот квартал од годината, дојде до промена, т.е. до зголемен придонес на депозитите од девизен квалитет во растот на вкупните депозити и тоа од 32,0% на 40,0% на квартална основа. Сепак, тоа не влијаеше на фактот, денарското штедење и натаму да има најголем придонес во растот на вкупните депозити на население во 2013 година. Набљудувано од валутен аспект, депозитите на население во банкарскиот сектор почнувајќи од последниот квартал на 2012 година, укажуваат на натамошно стабилизирање на процесот на силна денаризација и во

Графикон бр.1
(Валутна структура на депозити на население во 2013 година)

овој дел на финансиската актива на населението. Во валутната структура на депозити во 2013 година денарските депозити беа застапени со 49,8% наспроти депозитите од девизен квалитет со застапеност од 50,2%, во споредба со состојбата од крајот на 2012 година кога соодносот изнесуваше 51,9% наспроти 49,1 во полза на депозитите од девизен квалитет.

Графикон бр.2

Во поглед на рочната структура на краткорочните депозити во текот на целата година забележуваа пад при, перманентен раст на долгорочните депозити што говори за фактот дека, најголем придонес во растот на вкупните депозити дадоа токму долгорочните депозити. Истите беа главни ни двигатели на растот на вкупните депозити, при повисоки приноси од долгорочното штедење и висок степен на доверба на граѓаните во стабилноста на банкарскиот

сектор на земјата.

Динамиката на движење на депозитното јадро во кое се содржани средствата на население од аспект на Фондот е многу важна затоа што, од тоа зависи неговото **target reserve ratio** кое на 31.12.2013 година изнесуваше **5,27%**.

V.2. Обесштетување на штедачите на банки или штедилници, членки на Фондот кај кои се случил ризичен настан (стечај или ликвидација)

Обесштетувањето на штедачи од банки и штедилници экс-членки на Фондот е дел од законската обврска и причина за постоењето на Фондот за осигурување на депозити. Во седумнаесет годишното постоење на Фондот се случија вкупно 11 ризични настани. Ликвидирани беа една банка и пет штедилници, а стечај е отворен над три банки и две штедилници. Обесштетувањето до висина на законски утврдениот лимит за обесштетување согласно законот, се извршуваше преку банки-исплатувачи (избрани на тендер) во рок на траење од 5 години од моментот на отворањето на стечајот или ликвидацијата. По истекот на тој период банката(те) исплатувач(и) ги враќа(ат) на сметката на Фондот неисплатените средства по титулари кои, Фондот продолжува да ги исплаќа на штедачите по презентација на Потврдата на која е евидентиран износот за обесштетување, издадена од страна на стечајниот управник или ликвидатор на банката или штедилницата. Фондот ги исплаќа средствата на име обесштетување така што ги насочува во банка посочена од страна на штедачот каде истиот има трансакциска сметка.

Вкупната пресметана обврска за обесштетување на 121.949 штедачи од единаесетте экс-членки на Фондот изнесува 1.522,8 милиони денари. Во период од 17 години обесштетени беа 20.872 штедачи во вкупен износ од 1.429,8 милиони денари. Како потенцијална обврска за обесштетување останува обврска кон 101.007 штедачи во вкупна вредност на обесштетување од 93,0 милиони денари. Над 50,0% од оваа бројка штедачи имаат поединечни депозити- предмет на обесштетување помеѓу 100,0 денари и 1.000,0 денари.

Стабилниот банкарски систем во Република Македонија, почитувањето на супервизорските стандарди, редовните контроли и конзервативната политика која ја водеше монетарната власт во изминативе години, а и самите банки во спроведувањето на сопствената политика, придонесоа, во услови на финансиска криза да не дојде до стечај или ликвидација на некоја членка на Фондот. Исклучок од оваа констатација е штедилницата „Интерфалко“ ДОО Скопје над која се отвори ликвидациона постапка на крајот на 2012 година, но на иницијатива на основачот на истата. Обесштетувањето го изврши Фондот за осигурување на депозити на почетокот на 2013 година без посредство на банка-исплатувач затоа што стануваше збор за мал број на штедачи. Обесштетени беа во полн износ 21 штедач со вкупна вредност на нивните депозити од 17,8 милион денари. Воедно, во текот на 2013 година беа исплатени и 75 штедачи (на банки во кои сè уште тече стечајната или ликвидационата постапка) во вкупна вредност од 3,2 милиони денари. Тоа се штедачи кои преку банките-исплатувачи во период од 5 години по отворањето на стечајна или ликвидациона постапка на банките каде што имале штеден влог, не ги подигнале средствата па исплатата ја извршува Фондот.

Паралелно со обесштетувањето, активноста на Фондот беше насочена и кон наплата на признатите побарувања од стечајните или ликвидационите маси кај экс-членките со ризичен настан утврдени на судски испитни рочишта. На основа приоритетното право на наплата од стечајна или ликвидациона маса согласно законот за Фондот наплатени се 1.352,8 милиони денари или 94,6% од исплатените средства за обесштетување и истите се враќаат во „резервите за сигурност“ на Фондот за осигурување на депозити.

V.3. Динамика на пораст на инвестиционо портфолио на Фондот во 2013 година

Од аспект на Фондот за осигурување на депозити, пласманот на средства во хартии од вредност и креирањето на инвестиционото портфолио претставува многу значаен сегмент во практикувањето и реализирањето на деловната активност на Фондот. Ова од причина што, со зголемување на обемот на инвестиционото портфолио се создава можност за остварување 6 пати поголем принос (приход) од истите во споредба со приходот од каматата која би се остварила на средствата на Фондот во колку истите би се депонирале во НБРМ. Посредно, со остварувањето на поголема добивка и распределба на истата, во полн износ во „резервите за сигурност“ јакне финансиската кондиција на Фондот како потенцијална обврска за обесштетување во случај на ризичен настан.

Инвестиционото портфолио на Фондот за осигурување на депозити е скромно од аспект на ширина и длабочина но, во услови кога на странските пазари се остварува многу низок принос на висококвалитетни хартии од вредност кој е скоро во висина на трошоците за посредничка провизија, нема економска оправданост за нивна застапеност во портфолиото.

Со планот за 2013 година беше предвидено Фондот да учествува на 22 аукции на држави записи и тоа на 6 аукции со рок на доспевање од 3 месеци и на 16 со рок на доспевање од 6 месеци. При тоа, беше предвидено да се реинвестираат со датум на доспевање државни записи во вредност од 8.123 милиони денари, но и да се зголемат за нови 1.589,0 милиони денари, со 70,84% застапеност на записите со рок на доспевање од 6 месеци, односно застапеност од 29,16% на државните записи со рок на доспевање од 3 месеци.

На крајот на 2013 година инвестиционото портфолио на Фондот достигна износ од 9.831,0 милион денари (номинална вредност) и за 19,3%, односно за 1.708,0 милиони денари го надмина нивото на истото остварено на крајот на 2012 година. Со тоа, планот беше надминат за 1,2 процентни поени, односно за 119,0 милиони денари.

Месечната динамика на пораст на инвестиционото портфолио во 2013 година презентирана е табела број 2

Табела бр.2

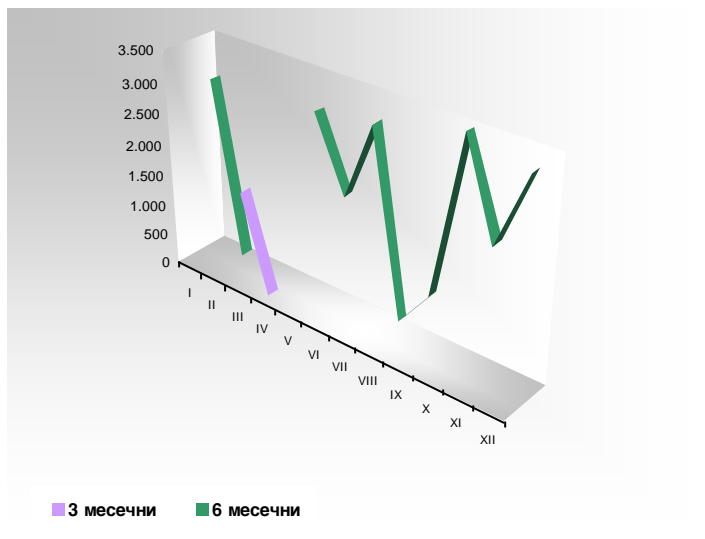
(Месечна динамика на инвестиционото портфолио во 2013 година)

(во милиони мкд)

месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
остварено во 2012 г.	4.363	4.433	4.503	4.568	4.645	4.716	4.792	4.865	4.942	5.016	5.089	8.123
остварено во 2013 г..	8.305	8.515	8.404	8.784	8.904	8.969	9.187	9.187	9.400	9.520	9.690	9.831
план за 2013 г.	8.305	8.515	8.403	8.704	8.854	9.002	9.132	9.263	9.392	9.522	9.642	9.712
2013/2012 остварено/планирано	187,3	187,3	189,1	184,0	189,1	188,8	187,2	188,8	185,9	187,4	187,1	119,3
	100,0	100,0	100,0	100,9	100,6	99,6	100,6	99,2	100,1	100,0	100,5	101,2

Во текот на 2013 година Фондот зема учество на 19 аукции на државни записи (на 2 со рок на доспевање од 3 месеци и на 17 со рок на доспевање од 6 месеци). Министерството за финансии организираше аукции на државни записи со рок на доспевање од 3 месеци само во првиот квартал на годината, па записите на таа рочност во вредност од 6.007,1 милион денари кои доспеваа во првите 6 месеци од 2013 година не можеа да се реинвестираат во полн износ. Дел од нив, во износ од 1.380,0 а кои доспеваа во месец февруари, беа реинвестирани во полн износ на рок од 3 месеци но и се зголемија за 210,4 милиони денари. Во месец март, се купија на истата рочност нови записи во вредност од 51,4 милиони денари. Во наредните месеци до крајот на годината, на аукциите се купуваа само државни записи со рок на доспевање од 6 месеци во вкупна вредност од 9.831,0 милиони денари (номинална вредност).

Графикон бр.2

Купувањето на трезорските записи создаде и трошоци и тоа, од записите со девизна клаузула се создадоа курсни разлики (позитивни во износ од 2,0 милиони денари и негативни во износ од 18,8 милиони денари) како и трошоци на име посредничка провизија во износ од 700,3 илјади денари.

Нето доходовниот ефект од купените државни записи за 2013 година изнесува 301,1 милион денари т.е. (318,6 милиони денари принос на купените записи и 2,0 милиони денари позитивни курсни разлики намален за 18,8 милиони денари негативни курсни разлики и 700,3 илјади денари трошок за посредничка провизија).

Позитивниот нето доходовен ефект од купените државни записи во вкупните остварени приходи за 2013 година изнесува 92,98%.

V.4. БИЛАНСНИ РЕЗУЛТАТИ

Ефектите од реализираните плански предвидувања за деловната активност на Фондот во 2013 година изразени низ јазикот на бројките се отсликани во двата биланса (Билансот на состојба и Билансот на успех). Со планот за 2013 година беше предвидено:

- вкупната билансна сума да достигне износ од 10.253,6 милиони денари и за 18,7% да го надмине нивото остварено на крајот на 2012 година. Билансната сума на крајот на 2013 година беше надмината за 19,06%, односно за 31,7 милиони денари над планираната.
- Порастот на билансната сума на страната на активата беше објаснето со порастот на пласманите во државни записи за 1.589,5 милиони денари во однос на 2012 година. Предвидениот износ за зголемен пласман во државни записи беше надминат за 20,4 милиони денари, со што и во овој сегмент се оствари позитивно отстапување од планираното.
- На страната на пасивата порастот се објаснува со зголемувањето на вредноста на категоријата на средства „резерви или фонд за сигурност“ за 1.660,8 милиони денари или за 19,96% во однос на обемот на истото на крајот на 2012 година.
- Ефектот од остварената разлика меѓу приходите и расходите е добивката од 294,2 милиони денари која со одлука на органот на управување се распредели во „резервите -фондот за сигурност“.

V.4.1. Биланс на состојба

Планираните вредности по сите категории на средства во Билансот на состојба на Фондот за осигурување на депозити на 31.12.2013 година се безмалку идентични со остварените (планот е надминат за 0,31%).

Анализата на трите групи категории на средства на страната на активата упатуваат на заклучок дека, најголем придонес во порастот на вредностите од билансот на состојба даде категоријата „вложувања во државни хартии од вредност“ како доминантна категорија (застапена со 94,63%) во структурата на средства. Оваа категорија достигна вредност од 9.732,9 милиони денари и за 19,82% или за 1.610,0 милиони денари ја надмина вредноста на вложувањата во државни записи во 2012 година, а за 20,5 милиони (0,21%) ја надмина планираната вредност.

Втора по величина категорија на средства е категоријата „паричните средства“ застапена со 5,13% во вкупната структура на средства. Истата, во однос на планираната вредност беше зголемена за 2,45%, односно за 12,6 милиони денари, а во однос на оствареното ниво на крајот на 2012 година забележано е зголемување за 37,7 милиони денари (7,71%). Допринос во порастот на оваа категорија на средства има жиро сметката на Фондот.

Кај категоријата „материјални средства“ која ги претставува недвижностите и опремата на Фондот, заради амортизацијата секоја година се регистрира намалување на вредноста, кое за недвижнината во однос на 2012 година изнесува 3,12 процентни поени. Вредноста пак на опремата намалена е за 51,0 милион денари во однос на претходната година, додека планот е реализиран 7,66% заради фактот што тендерот за набавка на опремата е реализиран во 2013 година но, плаќањето е извршено на почетокот на 2014 година.

Табела бр. 3

(Биланс на состојба-актива на 31,12,2013 г.)

(во 000 МКД)								
О П И С	Состојба 31.12.2012	%	ПЛАН ЗА 2013	%	Состојба 31.12.2013	%	Индекс 4/3	Индекс 4/2
1	2		3		4		5	6
СРЕДСТВА	8.638.500	100,00	10.253.582	100,0	10.285.339	100,0	119,06	100,31
<i>Материјални средства</i>	26.079	0,30	26.485	0,26	25.219	0,25	96,70	95,22
Недвижности	25.923	0,30	25.115	0,24	25.114	0,24	96,88	100,00
Опрема	156	0,00	1.370	0,01	105	0,00	67,31	7,66
Вложувања	8.122.930	94,03	9.712.451	94,72	9.732.877*	94,63	119,82	100,2
Државни записи со рок на доспевање од 3 месеци	6.007.087	69,54	2.832.157	29,16	0	0,00	0,00	0,00
Државни записи со рок на доспевање од 6 месеци	2.115.843	24,49	6.880.300	70,84	9.732.877	94,63	460,00	199,44
Парични средства, побарувања, разграничувања	489.491	5,67	514.646	5,02	527.243	5,13	107,71	102,5
Парични средства	488.133	5,65	514.168	5,01	527.090	5,12	107,98	102,51
• Жиро сметка	488.120	5,65	514.158	5,01	527.077	5,12	107,98	102,51
• благајна	13	0,00	10	0,00	13	0,00	100,00	130,00
Побарувања	345	0,00	252	0,00	16	0,00	4,64	6,35
• побарувања на основа премии	12	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00
• останати побарувања	314	0,00	252	0,00	0	0,00	0,00	0,00
• аконтација на данок на добивка	19	0,00	0	0,00	16	0,00	84,21	
АВР	1.013	0,01	226	0,00	137	0,00	13,52	60,62

На страната на пасивата во билансот на состојба, „резервите за сигурност“ доминираат со застапеност од 97,05% над другите категории на средства. Истите ја зголемија својата вредност за 1.660,8 милиони денари и за (19,96%) го надмина обемот остварен на крајот на 2012 година.

Добивката за годината (2013) достигна вредност од 294,5 милиони денари и беше остварена во поголем обем за 43,49% во споредба со остварената во 2012 година, но за 1,04 милиони денари беше под планираното ниво заради помалку купени државни записи од планираните.

Уплатениот капитал со застапеност од 0,10% во структурата на средства претставува константна вредност која е во рамките на планот и која е на ниво од 2012 година.

*износот од 9.732.877 илјади денари претставува дисконтирана вредност на инвестиционо Портфолио на 31.12.2013 година

Оваа категорија на средства единствено го менува процентот на учество во вкупната структура, т.е. бележи константното намалување на истиот заради зголеменото учество на другите категории на средства како е претставено во следната табела.

Табела бр. 4

(Структура на пасива на 31,12,2013 г. во Биланс на состојба)

(во 000 МКД)

О П И С	Состојба 31.12.2012	%	ПЛАН ЗА 2013	%	Состојба 31.12.2013	%	Индекс 4/3	Индекс с 4/2
КАПИТАЛ, РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ	8.638.500	100,00	10.253.582	100,0	10.285.339	100,0	119,06	100,31
<i>Капитал и резерви</i>	<i>8.535.462</i>	<i>98,81</i>	<i>10.253.368</i>	<i>100,0</i>	<i>10.285.211</i>	<i>100,00</i>	<i>120,50</i>	<i>100,31</i>
• Уплатен капитал	10.300	0,12	10.300	0,10	10.300	0,10	100,00	100,00
• Фонд за сигурност	8.320.630	96,32	9.948.535	97,02	9.981.419	97,05	119,96	100,33
• Добивка за годината	204.532	2,37	294.533	2,87	293.492	2,85	143,49	99,65
<i>Тековни обврски</i>	<i>103.038</i>	<i>1,19</i>	<i>214</i>	<i>0,00</i>	<i>128</i>	<i>0,00</i>	<i>0,12</i>	<i>59,81</i>
Обврски за штети	102.875	1,19	14	0,00	14			
Останати краткорочни обврски	163	0,00	200	0,00	114	0,00	69,94	57,00

V.4.2. Биланс на успех

Резултатите од остварената деловна активност на Фондот за осигурување на депозити во 2013 година се рефлектираат низ остварените приходи во 2013 година кои на крајот на годината достигнаа износ од 323,8 милиони денари. Истите, во однос на 2012 година беа поголеми за 104,6 милиони денари, додека во однос на планот позитивното отстапување изнесува 14,5 милиони денари.

Табела бр. 5

(Структура на приходите за 2013 г. во Биланс на успех)

(во 000 МКД)

О П И С	ПЕРИОД 01.01.2012- 31.12.2012	%	ПЛАН 2013 Г.	%	ПЕРИОД 01.01.2013 31.12.2013	%	ИНДЕКС 6/2	ИНДЕКС 6/4
ПРИХОДИ	219.233	100,0	309.269	100,0	323.828	100,0	147,7	104,9
Камата од:								
- купени државни записи	198.189	90,4	303.843	98,2	318.664	98,4	160,8	104,9
- депозит кај НБРМ	15.208	6,9	2.560	0,8	2.303	0,7	15,1	90,0
-депозити кај деловни банки	1	0,0	1	0,0	1	0,0	100,0	100,0
-казнена камата од премии	24	0,0	10	0,0	5	0,0	20,8	50,0
-камата од банка исплатувач	0	0,0	848	0,3	848	0,0	0,0	100,0
Позитивни курсни разлики	5.811	2,7	2.007	0,6	2.007	0,6	34,5	100,0

Во структурата на приходите доминираат со 98,39% приходите од купените државни записи во вкупен износ од 318,6 милиони денари (од кои на записите со рок на доспевање од 3 месеци отпаѓа принос од 52,9 милиони денари, а на записите со рок на доспевање од 6 месеци приносот изнесува 265,7 милиони денари).

Каматата која се остварува на депозитот кој се наоѓа во НБРМ е втора по величина категорија на приходи со учество во вкупната структура од 0,71%. Во однос на 2012 година приходот по тој основ е намален за 84,86 процентни поени како резултат на тоа што, поголем дел од паричните средства- депозитот во НБРМ во последниот квартал на 2012 година беше трансформиран во државни хартии од вредност кои донесоа поголем принос.

Позитивните курсни разлики остварени од купените државните записи со девизна клаузула во вкупната структура на приходи учествуваат со 0,62%, достигнаа износ од 2,0 милиони денари, помали се од остварените позитивни курсни разлики во 2012 година за 65,46% или за 3,8 милиони денари и се на нивото на планираните за 2013 година.

Во структурата на приходите учествува со 0,26% и категоријата на приходи „камата од банка исплатувач“ во износ од 0,8 милиони денари. Тоа е планирана камата која се оствари на авансно уплатените средства во банките-исплатувачи на средства заради обесштетување на штедачите на Македонска банка а.д. Скопје во ликвидација кои во периодот од 5 години не ги подигнале своите депозити.

Вкупните остварени расходи за 2013 година изнесуваат 30,3 милиони денари. Истите го надминаа нивото на планирани расходи за 105,9%, а нивото на остварените расходи во 2012 година за 106,4% како резултат на неочекувано високиот износ на негативни курсни разлики во износ од 18,8 милиони денари кои, во структурата на расходите за 2013 година учествуваа со 62,08%.

Со 26,20% во структурата на расходите учествуваа трошоците за вработените кои за 2013 година изнесуваа 7,9 милиони денари и за 6,39% беа над нивото на остварени расходи по тој основ во 2012 година како резултат на вкалкулиран расход за минат труд на вработените, додека за 0,46% беа под нивото на планираните расходи за вработените во 2013 година.

Трошоците за услуги кои се користат за несметано обавување на дејноста остварија износ од 1,1 милион денари и во вкупните трошоци земаа учество од 3,71%. За 4,66% ги надминаа трошоците за услуги остварени во 2012 година, а за 29,26% беа под нивото на планираните.

Категоријата на трошоци „останати трошоци од работа“ која ги опфаќа трошоците за надомест на членовите на Управниот одбор, членарината за членство во ЕФДИ, трошоци за службен пат, за стручно усовршување, физичко обезбедување на објектот и сл. во структурата на приходите учествуваат со 2,90%, достигнаа износ од 0,9 милиони денари, за 0,58% го надминаа нивото на трошоци остварени по тој основ во 2012 година, а за 10,74 процентни поени се под планираните предвидувања.

Материјалните трошоци остварени во 2013 година и во однос на планот и во однос на 2012 година беа помали за 26,6% и 8,61% последователно. Достигнаа износ од 0,7 милиони денари и во структурата на расходите учествуваа со 2,27%.

Трошоците на име амортизација на основните средства и опремата се редовни трошоци кои се пресметуваат согласно законот. Истите изнесуваат 1,1 милион денари и за 0,58 процентни поени го надминаа нивото на трошоци по тој основ остварени во 2012 година.

Табела бр. 6

(Структура на расходите за ,2013 г. во Биланс на успех)

(во 000 МКД)

О П И С	ПЕРИОД 01.01.2012- 31.12.2012	%	ПЛАН 2013 Г.	%	ПЕРИОД 01.01.2013 31.12.2013	%	ИНДЕКС 6/2	ИНДЕКС 6/4
1	2	3	4	5	6	7	8	9
РАСХОДИ	14.698	100,0	14.733	100,0	30.333	100,0	206,375	205,9
Трошоци за услуги	1.074	7,3	1.589	10,8	1.124	3,71	104,7	70,7
Амортизација и обезвреднување	855	5,8	945	6,4	860	2,84	100,6	91,0
Материјални трошоци	755	5,1	940	6,4	690	2,27	91,4	73,4
Останати трошоци од работа	878	6	987	6,7	881	2,90	100,3	89,3
Трошоци за вработени	7.469	50,8	7.983	54,2	7.946	26,20	106,4	99,5
Негативни курсни разлики	3.667	25	2.289	15,5	18.832	62,08	513,6	822,7
Останати финан. др.расходи	0	0	0	0,0	0	0,00	0,0	0,0
Бруто добивка	204.535		294.536		293.495		143,5	99,6
Данок на добивка (непризнати расходи)	3		4		3		100,0	75,0
Нето добивка	204.532		294.532		293.492		143,5	99,6

Позитивната разлика меѓу остварените приходи и расходи во 2013 година резултира со бруто добивка од 293,5 милиони денари, која за 43,49% е над нивото на остварена добивка во 2012 година и е во рамките на планираната добивка за годината.

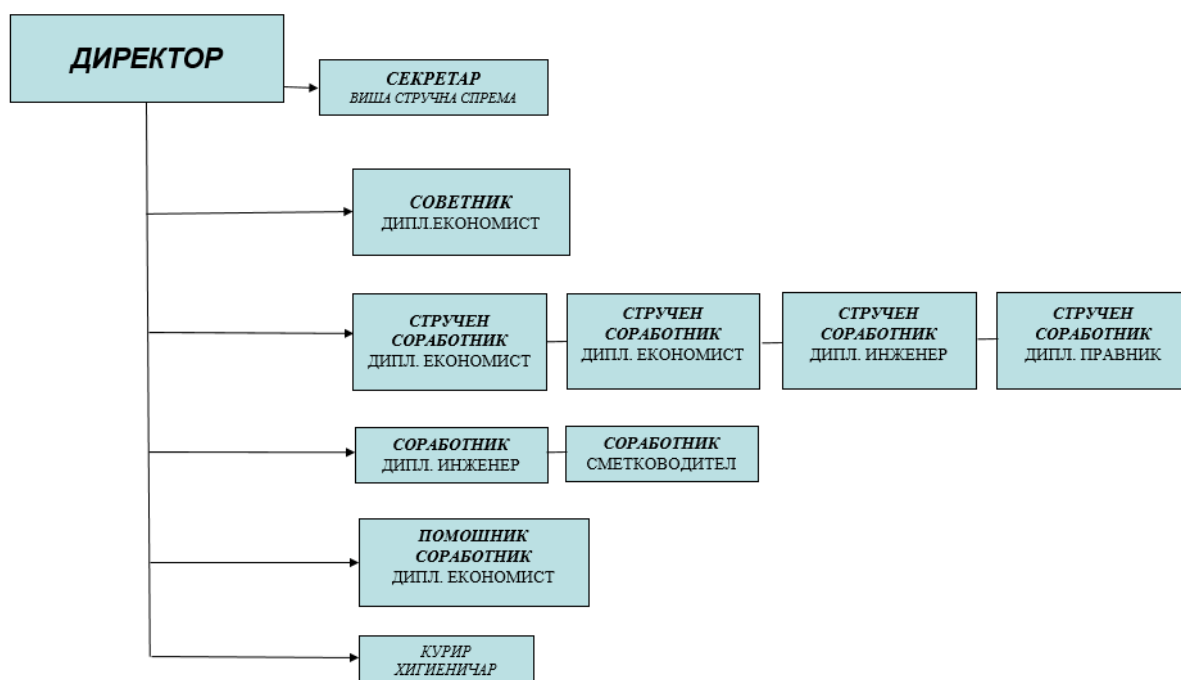
По исполнувањето на обврските на име данок на добивка во износ од 3 илјади денари нето добивката за годината изнесува 293,5 милиони денари и за 43,5% ја надмина остварената добивка во 2012 година.

Остварените резултати од работењето во 2013 година кои се рефлектираа на билансните категории во двата биланса на Фондот, во потполност ги исполнија планираните предвидувања, со одредени позитивни отстапки.

VI. КАДРОВСКО -ТЕХНИЧКА ОПРЕМЕНОСТ НА ФОНДОТ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ДЕПОЗИТИ

Фондот за осигурување на депозити е сместен во сопствен деловен простор на површина од 380,2 м² во централното градско подрачје на Скопје во кој, својата деловна активност ја обавуваат 10 вработени. Квалификационата структура на вработените во Фондот ја сочинуваат 3 магистри по економски науки, тројца дипломирани економисти, еден правник, еден инженер, еден вработен со ВСС и едно лице за одржување на хигиена.

Работните места во Фондот за осигурување на депозити се систематизирани на следниот начин:

Вработените во Фондот солидно ги познаваат компјутерските јазици потребни за несметано и квалитетно обавување на работата, а воедно се служат (на различни нивоа) и со странски јазик.

Во намера да се одржува нивото на квалитет во обавување на дејноста кон крајот на 2013 година отпочна активноста за обнова на компјутерската опрема со која се обработуваат податоците и се прават анализите.

VII. НАМЕСТО ЗАКЛУЧОК

Фондот за осигурување на депозити е значајна финансиска институција која седумнаесет години опстојува на македонскиот простор. Во годините на опстојување на овој простор одигра значајна улога во јакнење на довербата кај штедачите во банкарскиот сектор на земјата, а со тоа и во зголемување на депозитното јадро на истиот кој ги опфаќа средствата на население. Фактот што, во годините од основање до денес преку Фондот за осигурување на депозити беа обесштетени 20.872 штедачи од 4 банки и 7 штедилници во вкупна вредност на депозити од 1.429,8 милиони денари, што постапката сè уште тече кај 6 негови екс-членки, што сиот тој процес се реализираше во законски предвидените рамки и без проблеми кои би ја потресле македонската јавност, а особено депонентите и што ниту во еден момент не се доведе во прашање финансиската стабилност на земјата говори во прилог на констатацијата дека, Фондот перманентно ја потврдува оправданоста и значењето на своето постоење.

Директор на Фондот
Нина Настева